

РЕЗЮМЕТА

на ас. д-р Поли Рукова

за участие в конкурса за „доцент“ на НИГГГ– БАН

ПН 4.4. Науки за Земята, Научна специалност „Икономическа и социална география“, обявен в ДВ бр. 51/28.06.2019 г.

Група/ №	Публикация: автор, заглавие, издателски данни, вид, резюме
I.	<i>Публикации, представени в група B</i>
1	<p>Тодорова,Е., П.Рукова, П.Балканска. Здравната система в България – ефект върху самоуправлението на състоянието при пациенти с диабет. – Обща медицина, Изд. Медицински Университет, София, 2013, бр.3. с. 14-20; ISSN 1311-1817; (научна статия)</p> <p>Резюме: Въпросът за овластяването на пациентите с хронично заболяване е в дневния ред на световните здравни системи, включително в Европейския съюз, повече от десетилетие. Социологическата интерпретация и психическото благосъстояние на пациентите преобладава в изследванията и са причина за приложение в националните програми за управление на самообгрижването. Основна цел на статията е да представи изследване на системата на здравеопазване в България от гледна точка на лечението, рехабилитацията и обучението в самообгрижване на диабетно болни лица. Анализират се стратегиите, законите, наредбите и програмите, които оказват влияние върху формирането на нови политики в управлението на хронични заболявания. Проучването разкрива недостатъчен изследователски интерес към въпросите за самообгрижването и самоуправлението на хронично болни пациенти, както и слаба заинтересуваност към управление и координация на взаимодействията между лекуващия лекар, лекаря специалист, семейството, приятелския кръг, неправителствените организации и пациентите, т.е. всички отговорни участници в грижите за диабетно болните пациенти.</p>
2	<p>Kennedy,A., A.Rogers, I.Vassilev, E.Todorova, P. Roukova, et al. Dynamics and nature of support in the personal networks of people with type 2 diabetes living in Europe: qualitative analysis of network properties. – Health Expectations, Vol. 18 (6),pp. 3172-3185, 2015, Wiley-Blackwell, ISSN:1369-6513, DOI:10.1111/hex.12306; (научна статия)</p> <p>Резюме: Животът с хронично заболяване и самоуправлението му предполагат разнообразие от взаимоотношения в социална мрежа. Статията анализира резултатите от изследването на общностите на индивида, които играят роля в подкрепата на хората с диабет тип 2. Проведени са 170 биографични интервюта в шест европейски страни (България, Гърция, Холандия, Норвегия, Испания и Великобритания) за проучване на социалните мрежи за подкрепа. Анализът е фокусиран върху три предварително определени механизма за социална подкрепа: договаряне на подкрепа, позволяваща ангажиране със здравословни практики, насочване към източници на подкрепа и колективна ефективност. Анализът подчертава сходствата и разликите между държавите и дава представа за капацитета на мрежите за подкрепа на пациентите в самоуправлението. Предложени са четири вида мрежи: генеративни мрежи – разнообразни и полезни за индивидите; прокси мрежи, в които членовете на мрежата предприемат дейностите за управлението на диабета; мрежи, които не включват подкрепа; и</p>

	<p>мрежи, в които трудно се осъществява управлението на диабета или то не е приоритет въобще. Установяването на естеството на активните, генеративни аспекти на мрежите за подкрепа на самоуправлението има значение за евентуална намеса, както за насърчаване на продължителното развитие и поддържане на контактите, така и за справяне с проблемите в мрежите чрез въвеждане на средства за свързване на хората към допълнителни източници на подкрепа.</p>
3	<p>Knutsen, I. R., C.Foss, E. Todorova, P. Roukova, A. Kennedy, et al. Negotiating Diet in Networks: A Cross-European Study of the Experiences of Managing Type 2 Diabetes. Qualitative Health Research, 27, 3, SAGE, 2017, pp. 299-310, ISSN:1049-7323, DOI:10.1177/1049732315610318; (научна статия)</p> <p>Резюме: Храната и диетата са важни аспекти на самоуправлението на диабета. Връзката между социалните мрежи и начина, по който хората получават подкрепа в самоуправлението не е достатъчно изследвана. Тази статия има за цел да проучи тези два феномена сред хората с диабет тип 2, за да обогати знанията за взаимодействията в социалната мрежа, свързани с ежедневната диета. Статията се основава на 125 качествени интервюта с лица с диабет тип 2 от пет европейски държави. Анализирани са как се дискутира храната на различни нива в мрежата, имайки пред вид факта, че хората с хронични заболявания променят отношението си чрез уговаряне. Преценката на респондентите показва, че уговорките по отношение на храната са сложни и влияят върху самоуправлението. Те включват подкрепата, знанията и взаимоотношенията в семейството; вниманието и откритостта в социални ситуации; и обществените места и норми.</p>
4	<p>Koetsenruijter, J., J. Van Lieshout, C. Lionis, M.C. Portillo, I.Vassilev, E.Todorova, C. Foss, M. Serrano-Gil, P. Roukova, et al. Social Support and health in diabetes patients: An observational study in six European countries in an era of austerity. – PLoS One, 10 (8), pp. 1-12, 2015, BioMed Central, ISSN:1932-6203; (научна статия)</p> <p>Резюме: Тази статия разглежда ролята на социалната подкрепа от социалните мрежи на индивида, обществени организации и в районите на обитаване е свързана с по-добро самоуправление и здравни резултати за хронично болните с диабет тип 2. Проведено е международно проучване за въздействието на различните видове подкрепа за здравето и здравословното поведение на пациентите. Наблюдението (използвайки интервюта и въпросници) включва извадката от 1692 пациенти с диабет тип 2 с общо 5433 социални връзки от България, Гърция, Холандия, Норвегия, Испания и Обединеното кралство. Получена е информация от пациентите за тяхното здравословно състояние (SF-12), физическа активност (RAPA), диета и тютюнопушене (SDCSCA). Приложени са регресионни модели за изследване на връзките с индивидуалните мрежи, с организациите на общността и в районите на обитаване (бедни селски райони, бедни градски или богати градски райони). Участието в обществени организации е обвързано в най-висока степен с по-добър здравен статус. Тази връзка дава ясен цел за интервенции и политики.</p>
5	<p>Medina-Lockhart, P., Roukova, P., Van Hamme, G., Warda, P., European countries and regions in the international division of labour. Chapter 3. In : “Changing Urban and Regional Relations in a Globalizing World. Europe as a Global Macro-Region”. Eds. G. Van Hamme and K. Pain. Publisher: Edward Elgar; Cheltenham, UK • Northampton, MA, USA, 2014, pp. 54-77, ISBN 978 1 78254 464-7; (глава от колективна монография)</p> <p>Резюме: В книгата са изследвани интеграцията, сътрудничеството и интелигентното използване на ресурсите като ключови фактори за подобряване на конкурентоспособността на европейските райони в глобализирания свят.</p>

	<p>Основната цел на книгата е да се оцени териториалното измерение на процеса на глобализация и да се анализира неговото значение за разширена Европа. Главата анализира мястото на европейските държави и райони в международното разделение на труда и тяхната позиция в глобалните и континенталните европейски вериги на стойността. Анализите на глобалните стокови вериги в производството на облекло и автомобилостроенето допринасят за по-детайлно изучаване на териториалните структури и модели на икономически дейности и потоци и илюстрират неравностойното положение на европейските райони.</p>
6	<p>Pickles, J., A. Smith, M. Bucěk, P.Roukova, R. Begg. Upgrading, changing competitive pressures, and diverse practices in the East and Central European apparel industry. Environment and Planning A, 38, 12, SAGE Publications Inc., 2006, pp. 2305-2324, ISSN:0308518X, DOI:10.1068/a38259; (научна статия)</p> <p>Резюме: През 90-те години производителите на дрехи в Източна и Централна Европа бързо се приспособяват към променящите се производствени разходи като вследствие от присъединяването към ЕС, нарастването на китайския износ и окончателното премахване на количествените квоти от 1 януари 2005 г. за основните пазари. Тази статия изследва променящия се конкурентен натиск върху производителите на облекла в региона и многообразието от практики, които се прилагат в отговор на тези промени. Подробно е описан широкият спектър от стратегии за приспособяване, предприети от фирмите в Словакия и България. Анализът разкрива как междурегионалната конкуренция по отношение на цените, регресивните практики в производствените дейности и географските промени в моделите на снабдяване и производство на облекло артикулират с императивите на високата степен на регионална концентрация на производството за износ, стабилизирането на мрежите за доставки, индустриалното модернизиране и разширяването на снабдяването от местни източници и маркетинговите стратегии за вътрешния пазар.</p>
7	<p>Rogers, A, I. Vassilev, , E. Todorova, M.J. Pumar, M.C. Portillo, C. Foss, J. Koetsenruijter, N. Ratsika, M. Serrano, I.A.R. Knutsen, M.Wensing, P.Roukova, et al. Meso level influences on long term condition self-management: Stakeholder accounts of commonalities and differences across six European countries. BMC Public Health, 15 (1), 622, BioMed Central Ltd, 2015, pp. 1-11. ISSN:1471-2458, DOI:10.1186/s12889-015-1957-1; (научна статия)</p> <p>Резюме: Изследването цели да идентифицира ключови експерти в политиките и практиките за подкрепа в самообгрижването на хронично болните лица, за да се оцени какво е влиянието им върху формирането на средата за подкрепа на самоуправлението при диабет тип 2. Анализирани са 90 полуструктурирани интервюта с ключови експерти от шест европейски страни – България, Испания, Гърция, Норвегия, Холандия и Великобритания. Идентифицирани са редица влияния, които характеризират самоуправлението на диабета. Инфраструктурата и културата за подобряване на практиките за самоуправление са разгледани в контекста на отговорността на политиките, вземащи решения, социално-икономическата и политическата среда, както и етоса и ролята на националните здравни системи. Резултатите са основание за по-голямо внимание към влиянията на мезо ниво като средство за балансиране и подобряване на ефективността на прилагането на програми за самоуправление. Необходимо е да се отбележи, че по-големите икономически и политически предизвикателства в някои държави са източник на неравенство между държавите по отношение на подкрепата за самоуправление като част от управлението на хронични заболявания и влияе върху възможностите на хората да предприемат дейности в самообгрижването.</p>

8	<p>Smith, A., J. Pickles, R. Begg, P. Roukova, M. Buchek. Outward processing, EU enlargement and regional relocation in the European textiles and clothing industry: Reflections on the European commission's communication on 'the future of the textiles and clothing sectors in the enlarged European Union. European Urban and Regional Studies, 12, 1, SAGE Publications Inc., 2005, pp. 83-91, ISSN:09697764, DOI:10.1177/0969776405046266; (научна статия)</p> <p>Резюме: Европейската индустрия за облекло е изправена пред редица важни предизвикателства, които са и приоритетни за политическото мислене както в Европейския съюз, така и извън него. Настоящата статия представя коментари върху последното „Становище за бъдещето на индустрията в Европа в светлината на натиска от либерализацията, глобализацията и разширяването на ЕС“ на Европейската комисия. Въз основа на текущи изследвания за реструктурирането на индустрията за производство на облекло в Централна и Източна Европа са посочени ограниченията на пасивния модел за изнасяне на производствени дейности, който доминира взаимовръзките „изток-запад“ в сектора. Оценени са различната ролята на индустриалното усъвършенстване и новосъздадения дизайнерски капацитет в индустрията, ролята и ограниченията на клъстерите за производство на облекло в новите страни-членки и се разглежда ролята на “countermarkets” в пан-Европейска система за договаряне на производството на дрехи.</p>
9	<p>Smith, A., J. Pickles, M. Buček, M., R. Begg, R., P. Roukova. Reconfiguring 'post-socialist' regions: Cross-border networks and regional competition in the Slovak and Ukrainian clothing industry. Global Networks, 8, 3, Wiley-Blackwell, 2008, pp.281-307, ISSN:14702266,DOI:10.1111/j.1471-0374.2008.00196.x;(научна статия)</p> <p>Резюме: Глобалната индустрия за производство на облекло се променя драматично от процесите на либерализацията на търговията, делокализацията и конкуренцията между фирмите и регионите. В тази статия са изследвани междурегионалните промени в производството на дрехи в Европа и околните региони. Факторът „разходи“ (включително за труда) е определящ фактор за географията на производството на дрехи, но и редица други фактори (логистични и политически) са важни за структурирането на географиите на глобалното и регионалното производство. Фирмите в Словакия предприемат мерки срещу нарастващия конкурентен натиск и целта е да се оцени как трансграничните доставки, подизпълнителите и ПЧИ са интегрирани в стратегиите за устойчивост на европейските производствени мрежи. Подчертана е появата на трансгранично преместване на производство в Украйна като вид специфична стратегия. Разгледана е продуктовата специфика на промените и начините, по които те се вграждат във вече съществуващи производствени мрежи, формите на трансгранично договаряне и търговските режими в Централна Европа. С други думи, изследвани са някои движещи сили, които формират до известна степен тенденцията за продължение на производството на облекла за износ за пазарите на ЕС в Централна Европа, въпреки „заплахата Китай“.</p>
10	<p>Vassilev,I., A. Rogers, E. Todorova, A. Kennedy, P. Roukova, The articulation of neoliberalism: Narratives of experience of chronic illness management in Bulgaria and the UK. Sociology of Health and Illness, 39, 3, Blackwell Publishing, 2017, pp. 349-362, ISSN:01419889 (Online:1467-9566), DOI:10.1111/1467-9566.12488; (научна статия)</p> <p>Резюме: Смяната на социалдемократичния от неолибералния консенсус за състоянието на съвременното капиталистическо благосъстояние се отличава с акцент върху индивидуалната отговорност, избор на потребителите, пазарна</p>

	<p>рационалност и нарастващи социални неравенства. Малко са проучванията как неолиберализмът формира средата, в която се живее с хронична болест и как се управлява. Тази статия изследва различните артикулации в проявата на неолиберализма по отношение на самоуправлението на диабет тип 2 в България и във Великобритания. Дискусиите в Обединеното кралство са в дискурса за индивидуалната отговорност, докато в България те са доминирани от темата за липсата на ресурси, която влияе върху възможностите и избора на индивида, но не се свързва с индивида. Респондентите са изправени пред лични предизвикателства в управлението на болестта по отношение на неефективното разпределение на ресурсите в потребителския и здравния пазар в двете страни. Разликите в регулирането на пазарите и нововъзникващите заинтересовани участници и коалиции влияят върху очакванията на потребителите, тяхното пренасочване и адаптиране към недостатъците на пазарите в процеса на управление на болестта. Артикулациите на неолиберализма във Великобритания и България могат да бъдат описани по различен начин: първият – като логика на управляван избор, а вторият – като логика на неуправляем консуматорски характер.</p>
II.	<i>Публикации, представени в група Г</i>
1	<p>Дончев, Д., П. Рукова. За развитието на животновъдството в България. – Изв. на БГД т. XXIV (XXXIV) 1986, С., Изд. Наука и изкуство, 1987, с. 75-83; (научна статия) Резюме: Животновъдството заема второ място след растениевъдството в структурата на селското стопанство. През последните години производителността в животновъдството е нараснала значително. Производството на глава от населението на някои селскостопански продукти се е увеличило средно с 2,5 пъти (1970-1983 г.). Животновъдството има неравномерна териториална структура. Най-високата концентрацията се наблюдава в селищните системи от първия, втория и третия функционален тип, докато най-ниската е съответно в селищата от четвърти и пети функционален тип.</p>
2	<p>Илиева, М., Д. Стефанова, Р. Петрова, П. Рукова. Град София и Столичната община на границата на две столетия. – Проблеми на географията, 2000, Изд. БАН, 1-4, с. 130-141. ISSN 0204-7209; (научна статия) Резюме: Столичната община (област София-град) е уникална по отношение на централните управленските функции, които изпълнява и ролята, която играе в социално-икономическата структура на страната. Процесите на преструктуриране в нея през 90-те години на миналия век имат редица характерни особености, произтичащи от припокриването на националните тенденции и специфичните процеси и явления, наблюдавани в развитието на тази област. В началото на 21-ви в. област София-град ще се развива като структурообразуваща териториална единица в Югозападния регион за планиране. През 2000-2006 г. тя ще формира и един от регионите в растеж. В следващите години икономическата структура на столичната община ще бъде доминирана от третичния сектор. Необходимо е по-добре да се използва благоприятното ѝ транспортно и геостратегическо положение, където се срещат три важни европейски транспортни коридора. Ключови фактори за бъдещото развитие на столичната община както и за цялата страна ще бъдат функциите на София като столица, разширяването на нейните метрополни функции, нейната роля на национален център и нарастващото ѝ международно значение.</p>
3	<p>Илиева, М., П. Рукова, А. Равначка. Пазарът на труда в граничните на Европейския съюз райони за планиране. – В: Сб. доклади от научна конференция 26.05.2005. София „Европейското бъдеще на България и</p>

	<p>развитието на населението“, С., Център за изследване на населението при БАН, С., 2005, с. 98-108, ISBN 954- 91728-1-3; (научен доклад)</p> <p>Резюме: Изследван е пазарът на труда в два района за планиране - Югозападният и Южният Централен район, граничещи с ЕС. Проучването е част от трансграничните изследвания за оценка на въздействието на разширяването на ЕС върху регионалните пазари на труда по проект „Осигуряване на заетост, регионална мобилност и предприемачество“, финансиран от ГД „Разширяване“ – ЕК. В доклада са анализирани вътрешнорегионалните различия на пазара на труда, както и неговият потенциал в изследваните райони за планиране.</p>
4	<p>Михова, Г., П. Рукова. Безработицата при жените на регионално и локално равнище. - Проблеми на труда – теоретично списание на МТСГ, бр.5, год XXXIII, С., МТСГ, 1992, с. 28 -35. COBISS.BG-ID – 1119667684; (научна статия)</p> <p>Резюме: Изследването има за цел да установи състоянието на безработицата при жените на регионално и локално ниво. Двете териториални нива се идентифицират с областите и бюрата по труда. Използвани са описателният и сравнителният подход. Пространственият анализ е съобразен със изискванията за структурност и териториалност. Подбраните показатели характеризират териториалните еднородност и контрастност в проявлението на безработицата при жените, въпреки някои непълноти в информационната база. Имат се предвид настъпилите промени във воденето на статистиката, от една страна, и реалните изменения в демографските и социално-икономическите процеси, от друга, които трудно се поддават на регистрация.</p>
5	<p>Младенов, Ч., П. Рукова. Оценка на рисковите фактори в регионалното развитие. – Проблеми на географията, Изд. БАН , С., 1994, кн. 3, с. 38-43, ISSN 0204-7209; (научна статия)</p> <p>Резюме: Статията изследва териториалната диференциация на рисковите фактори в социално-икономическото развитие на общините в Бургаския регион. Въпросът е разрешен чрез разработване на типологична класификация на териториалните единици въз основа на единадесет показателя, характеризиращи рисковите фактори. За класифициране на териториалните единици е приложен многомерният статистически анализ. Резултатите показват, че общините са изложени на следните видове рискове: много нисък риск (Несебър), нисък (Средец, Царево), умерен (Созопол, Поморие, Бургас, Камено), висок (Карнобат, Сунгурларе, Айтос) и изключително висок риск (Руен, М. Търново). Възможно е чрез пространствено разграничаване на рисковите фактори да се уточнят неблагоприятните последици, които вероятно ще настъпят в резултат на продължаващите социално-икономически реформи.</p>
6	<p>Николова, М., П. Рукова. Здравословно състояние на населението в Бургаския район. – В: Сб. доклади от Национална научно-практическа конференция по география “Геоекология’94”, София на 9-10.IV.1994 г БГД и Регионален екологичен център за ЦИ Европа, Изд. „ФИЛ-ВЕСТ“, С., 1994, с. 148 -153, ISBN 954-8688-07-7; (научен доклад)</p> <p>Резюме: Сложната икономическа ситуация в страната се отразява неблагоприятно върху основните демографски характеристики и здравето на населението. Тя е от първостепенно значение за формирането на условията и качеството на живот, и особено в онези региони, където има допълнителни неблагоприятни фактори, като напр., нарушено екологичното равновесие. Заболеваемостта на населението е анализирана по класове болести с акцент върху социално значимите заболявания в област Бургас, които влияят на общата и детската смъртност.</p>

7	<p>Рукова, П. Социално-икономически аспекти на жизнената среда в Бургаския район. -- Сб. доклади от Трета национална научна конференция "Екология, икономика и жизнена среда на Черноморския регион, 3-4.06.1993. Варна, 1993. Изд. Съюз на учените – клон Варна, 282 – 288. COBISS.BG-ID – 1025527524; (научен доклад)</p> <p>Резюме: Анализирани са резултатите от две анкетни проучвания - с промишлените предприятия и с жителите в област Бургас. Направена е количествена и качествена оценка на трудовата активност на населението през 1991-1992 г. Нагласите за миграция на 48 % от населението на област Бургас се дължат на неясните възможности за трудова реализация в района. Регионалният пазар на труда е в процес на формиране, като допълнително е затруднен от масовото освобождаване на работници от индустрията. Посочени са ограниченията за пренасочването на работниците към други икономически сектори поради ниското ниво на квалификация, както и невъзможността да се формулират и предприемат адекватни мерки за преквалификация поради неясното бъдеще на икономическото развитие на района. Подчертана е необходимостта от адаптирането на програмите за безработни лица към конкретните регионални особености.</p>
8	<p>Рукова, П. Основни тенденции на безработицата в Придунавския район. – Проблеми на географията, 1999, Изд. БАН, 1-2, с. 47-55; (научна статия)</p> <p>Резюме: Регионалният анализ на безработицата е направен въз основа на данни, получени от 11 бюра по труда в Придунавските общини за периода 1991-1994 г. Изследвани са динамиката на равнището на безработица, половата и възрастовата, образователната и професионалната структура на безработните и пазара на труда. Основните тенденции са обобщени, както следва: 1. Основни източници на безработни лица продължават да бъдат промишлеността и селското стопанство. 2. Нивото на безработицата и делът на безработните жени намаляват. 3. Относителният дял на безработните млади хора продължава да бъде висок. 4. Увеличава се делът на безработните лица с ниско образование и липса на квалификация. 5. Регионалният пазар на труда поддържа голям дисбаланс между търсенето и предлагането на работна сила по отношение на броя, качествените характеристики и териториалното разпределение. 6. Критичното състояние на безработица сред циганските и турските етични групи се задълбочава. Като цяло очертаните регионални тенденции не се различават от националните. Високата териториална концентрация на населението и производствените мощности предопределя изразените вътрешно регионални различия в нивото на безработицата, които са илюстрирани на фигурите.</p>
9	<p>Рукова, П. Обслужваща сфера. - В: „География на България: Физическа география и Социално-икономическа география”; Ред. М.Йорданова и Д. Дончев, Акад. Изд. “Проф. М. Дринов” , С., 1997,с.с. 580 -592. ISBN 954-430-439-8; COBISS.BG-ID – 1032822756. (глава от колективна монография)</p> <p>Резюме: Изследвани са значението, факторите за развитие и териториална диференциация и диспропорции на дейностите в сектор „услуги“. Анализирани са икономическите дейности в сектора и тяхната неравномерна териториалната структура и са оценени съществуващите диспропорции в пазара на услугите – високата им териториална концентрация в областните и по-големите градове за сметка на малките населени места, нарушените функционални връзки между обслужващите дейности, ниската ресурсна обезпеченост, недостатъчна инфраструктурна осигуреност, ниска ефективност и др. Очертани са възможности за развитие на сектора през преходния период.</p>

10	<p>Рукова, П. Ролята на местните субекти в решаването на екологичните проблеми на Бургас. – В: Проблеми на черноморската контактна зона “суша-море”, Сборник статии под ред. на Е.Терзийска, С., БАН- Географски институт, 1999, с. 53-57, ISBN: 954-9649-02-4; (научна статия)</p> <p>Резюме: Целта на статията е да разкрие ролята на местните актьори в решаването на локалните проблеми, свързани с опазването на околната среда в област Бургас. Ключови участници са местната власт, местните промишлени предприятия, обществените организации и жителите. Достиженията и слабите страни в тяхната дейност са анализирани: слабата координация между местните субекти, слаба популярност на дейността на екологичните неправителствени организации, ниско ниво на информираност на населението по отношение на правата му за получаване на информация за екологичната обстановка, липса на комуникация с отговорните институции, липса на обществена подкрепа за инициативите на местната власт в областта. Направена е препоръка за по-широко включване на местната общественост и неправителствените организации като посредник между населението и местната власт и подобряване на информираността и активизиране на връзките на обществеността с институциите.</p>
11	<p>Рукова, П. Текстилна и трикотажна промишленост - В: География на България – физическа и социално-икономическа география, ФорКом, С., 2002, с. 599-601, ISBN 954-464-123-8. COBISS.BG-ID – 1040577764; (глава от колективна монография)</p> <p>Резюме: Анализът на текстилната и трикотажна индустрия е основан на статистическа информация за 10-годишен период (1990-2000 г.). Изяснени са промените в условията и факторите за развитието ѝ в периода на социално-икономическа трансформация, довели до четирикратното намаление на заетостта в нея. Направен е териториален структурен анализ на изследваната индустрия по подотрасли. Очертани са възможностите за развитие на индустрията чрез подобряване на управлението на ниво фирма, насърчаване на инвестициите за модернизиране и подобряване на достъпа до финансиране.</p>
12	<p>Рукова, П. Производство на кожи, кожени изделия и обувки - В: География на България – физическа и социално-икономическа география, ФорКом, С., 2002, с. 604 - 605, ISBN 954-464-123-8; (глава от колективна монография)</p> <p>Резюме: Анализът на производството на кожи, кожени изделия и обувки е основан на статистическа информация за 10-годишен период (1990-2000 г.) Изяснени са промените в условията и факторите за развитието на тази индустрия в периода на социално-икономическа трансформация, довели до двукратното намаление на заетостта в нея. Представена териториалната структура на индустрията. Очертани са възможностите за развитие на индустрията. като подобряване на достъпа на фирмите до суровини и до пазар за готова продукция и защита от нелегална конкуренция на вътрешния пазар.</p>
13	<p>Рукова, П., М. Илиева. Икономическа активност на населението. – В: География на България – физическа и социално-икономическа география, ФорКом, С., 2002, с. 479-481; 506-510; 513-516, ISBN 954-464-123-8; (глава от колективна монография)</p> <p>Резюме: Изследвана е икономическата активност на населението за България и на регионално ниво за 10-годишен период 1990-2000 г. Изяснени са терминологията и съдържанието на понятията, както и промените в статистическите наблюдения през периода на трансформация. Анализирани са факторите, динамиката и тенденциите в регионалното развитие на заетостта по икономически сектори и по форма собственост. Оценени са регионалните диспропорции в икономическата активност и заетостта по области. Формулирани са проблемите и насоките на</p>

	развитие на пазара на труда и заетостта.
14	<p>Рукова, П., М. Николова. Географски аспекти на риска в жизнената среда. – В: “Теоретични проблеми на географското познание” , Сб. доклади от Научна конференция 10 -11.09.1993 , Несебър, Университетско изд. „Св.Св.Кирил и Метдий“, В.Търново, ISBN 954–524-082–2, 1994, 431 – 433. COBISS.BG-ID – 1027804900; (научен доклад)</p> <p>Резюме: Доразвити са теоретичните основи на изследването на риска в жизнената среда като следствие от взаимодействието между природната и социално-икономическата среда. Подчертано е водещото значение на социално-икономическите фактори в процеса на взаимодействие. Анализирани са природоползването, териториалното устройство и социално-икономическото реструктуриране на жизнената среда в условията на преход. Подчертана е необходимостта от комплексна териториална оценка на жизнената среда, като се определят приоритетът и поредността на рисковете, степента на тяхната приемливост /поносимост. Административните и законодателните решения могат да бъдат ключов коректив в разработването на адекватни мерки за редуциране на рисковете.</p>
15	<p>Шапира,Ф., К.Паскалева, П.Рукова. Приспособяване на държавните промишлени предприятия в Бургаския район към новите икономически условия . – Проблеми на географията, Изд. БАН, С., 1994, 1, с.45 -56. ISSN 0204-7209; (научна статия)</p> <p>Резюме: Статията разглежда процесът на приспособяване на държавните индустрии в Бургаския регион на България към политическите и икономическите промени след 1989 г. Методологията на изследване включва анкетно проучване на 48 компании и дълбочинни интервюта с 20 компании през 1992 г. Предприятията са намалили производството и заетостта си и в много случаи, мениджърите са сменяни често и повече от веднъж в последните години. Въпреки това се забелязва малък напредък в извършването на съществени промени в производствените операции, организацията и обучението на работната сила, разработването на продукти, качеството, дизайна, маркетинга и стратегическото планиране. Юридическата несигурност относно собствеността и приватизацията причиняват щети от забавянето на реформите в държавните фирми. Разрешаването на екологичните проблеми, здравето и безопасността на работниците са въпроси с нисък приоритет. Държавните фирми са изключително уязвими към промените в икономическото и политическото развитие на страната, които, вероятно, ще доведат до социални и икономически загуби.</p>
16	<p>Begg, R., J. Pickels, P.Roukova. A New Participant in the Global Apparel Industry: The Case of Southern Bulgaria. – Проблеми на географията, 1999, Изд. БАН, 3-4, с. 121-135; (научна статия)</p> <p>Резюме: В статията е разгледан процесът на регионално реструктуриране на шивашката индустрия в областите Кърджали и Смолян като резултат от нарастването на броя на малки и средни предприятия в последните години. Използвани са два подхода от гл.т. на исторически обусловените регионални процеси и на променящата се структура на глобалната шивашка промишленост. Резултатите от нашето изследване, проведено през 1999 г. доказват, че работата на ишлема (производство на продукция за износ с вносни материали) се очертава като доминираща форма на организация на шивашкото производство в района през 90-те години. В заключение са направени следните по-важни изводи : 1) установените няколко различни форми на организация на производството в изследвания район са резултат от различните начини, по които фирмите участват в глобалните и регионални производствени вериги, и 2) вследствие на</p>

	<p>нарастването на предприятията, пазарът на труда се стеснява и много фирми трябва да се адаптират към необходимостта да задържат работниците си и да привличат и обучават нови работници.</p>
17	<p>Kolev, B., P. Roukova. Priorities of Regional Development Policy in Bulgaria. – Proceedings of the 3d meeting on “The Spatial Development Policy Integration for SE Europe” - ESTIA INTERREG IIC, 24-25 September, 1999, Bucharest, Romania. Publ. UP – National Institute for Research and Regional Planning – Bucharest and SDRU- Aristotle University of Thessaloniki, 2000,pp. 64-72; (научен доклад)</p> <p>Резюме: Направен е критичен анализ на националните политика и законодателство за регионално развитие на България в контекста на пространственото развитие и интегрирането на регионалните политики в Югоизточна Европа. Доказано е по-голямото значение на районите за целенасочено развитие като средство за намаляване на социално-икономическите проблеми за трансграничното сътрудничество в сравнение с районите за планиране.</p>
18	<p>Roukova, P. Environmental management issues of Bourgas Region. – Проблеми на географията, 2001, , Изд. БАН, 3-4, с. 114-124; (научна статия)</p> <p>Резюме: В статията са разгледани важни въпроси, свързани с управлението на околната среда в района на Бургас след 10-годишен период на преход. Обяснени са настъпилите промени в законодателството по опазване на околната среда и икономическото реструктуриране в България, които са довели до преразпределение на съществуващите и делегиране на нови отговорности в управлението на околната среда между участниците както на национално така и на локално ниво. В статията са изследвани дейностите по опазване на околната среда на два важни локални субекта - местните държавни институции и нефтохимическата рафинерия, най-големият завод в България, разположен край гр.Бургас. Идентифицирани на местните конфликти, анализирани са постиженията и недостатъците, които са резултат от взаимодействието и партньорството на тези субекти в решаването на проблемите по опазването, възстановяването и управлението на околната среда в изследвания район.</p>
19	<p>Roukova, P. Conditions for Cross-border Co-operation in Southern Bulgaria: Kurdjali District Case Study. In: G.Petrakos and P.Liargovas (Eds.) Regional Development and Cross-Border Cooperation in Southeastern Europe – Conference proceedings. SEED – University of Thessaly Press, Volos, Greece, 2003,pp. 181-190, ISBN: 960-8029-25-3. (научен доклад)</p> <p>Резюме: Целта на доклада е да представи условията и възможностите за трансгранично сътрудничество на конкретен граничен район. Област Кърджали (Южна България) е избрана за проучване поради многобройните и сложни проблеми, които съпътстват икономическата ѝ трансформация. Предимствата и недостатъците за трансгранично сътрудничество са изяснени въз основа на националните политики (част 2) и програмите за регионално и икономическо развитие на областта (част 3). Трансграничното сътрудничество е инструмент за решаване на проблемите на регионалното и местното развитие. Неговата регионалната институционална структура е в процес на създаване, въпреки че има редица местни инициативи за насърчване на икономическите отношения – МСП в промишлеността.</p>